

## ЗМІСТ

### Засідання одинадцяте, вечірнє (Четвер, 28 лютого 2019 року)

Заява фракції Радикальної партії Олега Ляшка	...3
Прийняття Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	...5
Прийняття за основу проектів законів:	
«Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів»	...15
«Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази»	...21
Голосування щодо внесення змін до порядку денного сесії	...28
Внесення змін до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку»	...31
Відхилення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності»	...38
Заяви фракцій і груп:	
«Блок Петра Порошенка» і «Воля народу»	...48
«Опозиційний блок» і «Партія «Відродження»	...50

Розгляд проекту Закону «Про забезпечення  
функціонування української мови  
як державної»

...52

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

## ЗАСІДАННЯ ОДИНАДЦЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України  
28 лютого 2019 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Шановні колеги, прошу приготуватися до реєстрації і заходити до залу.

Дякую. Колеги, прошу приготуватися до реєстрації і прошу зареєструватися.

Зареєстровано 347 народних депутатів. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Колеги, хочу нагадати вам логіку нашої роботи після обіду. У нас у порядку денному стоїть блок законопроектів, які стосуються екологічної політики. Перший з них – це друге читання. Розробку цих законопроектів здійснювали представники усіх фракцій. Сподіваюся, вони зможуть об'єднати зал.

Хочу нагадати, що сьогодні ми маємо розпочати розгляд проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Розумію, що поправок багато, але розпочати ми маємо сьогодні. Тому після розгляду законопроектів з блоку питань екологічної політики ми перейдемо до блоку питань культури. Такою є логіка нашої роботи після обіду. Прошу всіх змобілізуватися. Ми активно попрацювали зранку, нам важливо і зараз показати таку ж високу відповідальність і дисципліну.

Але перш ніж перейти до першого законопроекту з блоку питань екологічної політики, я хочу оголосити, що до президії надійшла заява від двох фракцій, які готові замінити перерву на виступ. До слова запрошується Віктор Галасюк. Будь ласка, пане Вікторе, 3 хвилини.

**ГАЛАСЮК В.В.**, голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).

Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні українці! В результаті таємних перемовин Президента і уряду з Міжнародним валютним фондом уряд прийняв постанову, яка передбачає підвищення ціни на газ для населення в три етапи. Незважаючи на те, що вже провели таке підвищення, планують його продовжувати. Це штучне, економічно необґрунтоване підвищення тарифів, яке спричиняє соціальний шок у країні. Україна на дві третини забезпечує свої потреби газом українського видобутку, причому державного видобутку, це передусім «Укргазвидобування». Якщо поррахувати, скільки коштує український газ державного видобутку, то навіть собівартість, навіть з рентабельністю 15 відсотків, з транспортними видатками, з інвестиційною складовою, з торговельною надбавкою, з рентою – це буде близько 5 тисяч гривень за тисячу кубів.

Яку ціну встановлює уряд під диктовку Міжнародного валютного фонду? Понад 10 тисяч гривень за тисячу кубів, на український газ. У результаті чого десятки мільярдів наших з вами грошей платників податків, вимиваються через державного монополіста – компанію «Нафтогаз України». Завдяки попередньому підвищенню ціни на газ «Нафтогаз України» заробив 27 мільярдів гривень. Це не враховуючи Стокгольмського арбітражу.

Це наші з вами кошти платників податків, пенсіонерів, учителів, лікарів, які були необґрунтовано витягнуті з ваших кишень для того, щоб робити що – щоб платити мільярдні премії керівникам «Нафтогазу України», цим маріонеткам.

Я тримаю в руках проект постанови, зареєстрований лідером Радикальної партії Олегом Ляшком, про повернення до державного бюджету 1 мільярда 400 мільйонів гривень премій, які були необґрунтовано виплачені Коболеву і його поплічникам з «Нафтогазу України», це наші з вами кошти. Це грабіж і мародерство. Замість того, щоб звільнити Коболева і повернути гроші до бюджету, уряд продовжує контракт з ним. Це абсолютно неприпустимо. Команда Радикальної партії наполягає на негайному поверненні цих коштів до бюджету.

Крім того, Олег Ляшко і наша команда наполягаємо на невідкладному розгляді Верховною Радою України проекту постанови про скасування рішення уряду щодо підвищення ціни на газ для населення і замороження газових тарифів. Це абсолютно несправедливо: мати

європейські ціни, штучно, необґрунтовано встановлені урядом, і найнижчий рівень зарплат. І на тлі цього цинічно виплачувати мільярдні премії Коболєву і його поплічникам.

Крім того, чому не розглядаються законопроекти, які стосуються промисловості? Чому негайно не вносяться на розгляд антикризові законопроекти про підвищення вивізного мита на металобрухт? Чому не внесли на розгляд законопроекти «Купуй українське, плати українцям» і «Про індустриальні парки», що збільшило б доходи українців, створило б робочі місця? Вносите все, що завгодно, окрім важливих промислових законопроектів.

Діяльність усіх гілок влади має бути спрямована на те, щоб збільшити доходи громадян, створити робочі місця для українців в Україні, підняти нашу економіку і промисловість. У цьому полягає план Ляшка. І це дійсно українські економічні реформи, а не те, що пропонує влада (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую, колеги.

Дозвольте коротку ремарку. Не можна, наприклад, закон про трансплантацію називати будь-чим, що приймає Верховна Рада. Ми сьогодні прийняли низку надважливих для людей законів. І тому будьте коректні у висловлюваннях, які стосуються роботи Верховної Ради України.

---

Отже, колеги, переходимо до блоку питань екологічної політики. Першим стоїть проект Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» ([№ 8328](#)). Це друге читання, колеги, тому воно не потребує спеціальної процедури. Але у мене велике прохання до авторів поправок: давайте не будемо затягувати розгляд, щоб ми змогли за, можливо, півгодини розглянути його і проголосувати. Щоб ми встигли розглянути інші законопроекти з блоку питань екологічної політики.

Розпочинаємо розгляд проекту закону № 8328. Запрошую до доповіді голову підкомітету Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Рибак Івана Петровича. Будь ласка, пане Іване. Прошу авторів поправок приготуватися до роботи.

**РИБАК І.П.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго дня, шановні колеги! Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! На розгляд Верховної Ради України у другому читанні вноситься проект Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 8328), прийнятий за основу 16 жовтня 2018 року.

Проект Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» є документом довгострокового програмування та планування у галузі охорони довкілля. Проект спрямований на перегляд основних стратегічних завдань державної екологічної політики у зв'язку із підписанням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та забезпечення поетапного наближення природоохоронного законодавства до відповідних директив Європейського Союзу.

До законопроекту було внесено 206 пропозицій та поправок народних депутатів України, з них пропонується врахувати (у тому числі частково та редакційно) – 136, відхилити – 70.

Під час підготовки законопроекту до другого читання членами Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи була впорядкована внутрішня змістовна єдність та послідовність викладеного матеріалу, уточнено етапи реалізації Основних засад (стратегії) державної екологічної політики, визначення стратегічних цілей законопроекту спрямовано на досягнення результату, термінологія законопроекту узгоджена з усталеною науковою термінологією та термінологією законодавства.

За висновком Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України законопроект потребує суттєвого доопрацювання. Але насправді вже під час розгляду в комітеті до другого читання всі поправки, які подавалися народними депутатами, були ґрунтовно обговорені в серйозних дискусіях. Щодо більшості питань було досягнуто консенсусу, і законопроект було ухвалено в такій редакції, яка пропонується зараз на розгляд Верховної Ради України.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи пропонує Верховній Раді України проект Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 8328) за результатами розгляду прийняти у другому читанні та в цілому як закон.

Прошу підтримати, шановні колеги. Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, прошу авторів поправок працювати динамічно. Я буду називати прізвища, хто наполягає, повідомте про це шляхом підняття руки. Розпочинаємо, колеги.

Поправка 1. Не наполягає.

Поправка 5. Не наполягає.

Поправка 8. Наполягає. Будь ласка, Рябчин.

**РЯБЧИН О.М.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальномандатний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина», Донеччина. Я і фракція «Батьківщина» будемо підтримувати прийняття цього законопроекту. Прошу врахувати також мою поправку, якою пропонується розділ І після слів та знаків «Першопричинами екологічних проблем в Україні є:» доповнити абзацом: «вплив наслідків глобальної зміни клімату». Цей глобальний феномен за результатами соціологічного дослідження в багатьох країнах світу був визнаний однією з найактуальніших загроз. Друге – боротьба з глобальним тероризмом. Тому я вважаю, що Україна також повинна врахувати фактори глобальної зміни клімату у своїх стратегіях.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 8.

Будь ласка, спочатку коментар пана Рибака.

**РИБАК І.П.** Відхиливши цю поправку, комітет керувався тим, що зміна клімату – це вже наслідок. По суті, першопричиною зміни клімату є антропогенні фактори, тобто шкідливий вплив промисловості і людини на навколишнє середовище. Але я не заперечую, давайте, нехай зал визначається.

**ГОЛОВУЮЧА.** Прошу визначатися щодо поправки 8.

«За» – 63.

Поправку відхилено.

Рухаємося далі.

Поправка 16. Це чия поправка, я не бачу? Добре, але не піднімають руки. Так, йдемо далі. Ні, я дивлюся просто, хто є в залі. Іване, не підказуйте мені, я знаю, що робити, повірте.

Поправка 29. Дирів. Не наполягає? Немає авторів поправки 16.

**РИБАК І.П.** Є Дирів.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дирів є, а поправка 16 Констанкевич, Шевченка. Їх немає, пане Іване.

Пане Дирів, ви наполягаєте на поправці 32? Дякую. Я все бачу, не хвилюйтеся.

У нас комітет майже всі поправки врахував, шановні колеги, тому ми...

Поправка 76, чудово. Принаймні, я до неї ще... Поправка 76 – це поправка народного депутата... Ми ще до неї не дійшли.

Рябчин, будь ласка. Увімкніть мікрофон народному депутату Рябчину.

**РЯБЧИН О.М.** Дуже дякую.

Дійсно, комітет якісно попрацював над цим законопроектом спільно з міністерством. Однак, мені здається, що у розділі II – Мета, засади, принципи та інструменти державної екологічної політики – не вистачає пунктів про скорочення викидів парникових газів, таких як метан та закис азоту ( $N_2O$ ), збільшення обсягів поглинання й утримання вуглецю шляхом застосування кращих практик ведення сільськогосподарського та лісового господарства, адаптованих до зміни клімату, а також створення умов для досягнення Україною Цілей сталого розвитку, які



були затверджені на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 році. Ці принципи впроваджуються усіма країнами світу. Тому я думаю, що ця поправка і моя поправка 100, на якій я також буду наполягати, повинні містити такі визначення.

Дуже дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую вам.

Будь ласка, просимо коментар голови підкомітету комітету щодо поправки 86.

**РИБАК І.П.** Насправді, була врахована поправка 83 в першому абзаці в контексті визначення мети, засад, принципів та інструментів державної екологічної політики, а саме: «метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України». Це поняття якраз і включає в себе зменшення викидів парникових газів.

Але комітет не заперечує, ми можемо поставити поправку на голосування.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Прошу визначитися щодо поправки 86... Не наполягає. Пан Рябчин не наполягає, він просто для дискусії озвучив свою поправку стосовно викидів парникових газів.

Достатньо багато поправок підготувала група народних депутатів – Шевченко, Дідич, Батенко, Дубінін, але вони не наполягають на них. Рухаємося далі.

Поправка 100. Рябчин. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

**РЯБЧИН О.М.** Фракція «Батьківщина», Донеччина. Я буду наполягати на голосуванні за цю поправку. Ми з міністром екології та природних ресурсів паном Остапом Семеракком і з головою комітету були на нараді, де було прийнято рішення підтримати цю поправку. Вона стосується включення до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики пункту про досягнення Україною Цілей сталого розвитку, які були затверджені на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 році. Є 17 Цілей сталого розвитку, які адаптовані для всіх країн

світу Організацією Об'єднаних Націй. Серед екологічних там є і чиста вода, і доступна та чиста енергія, і скорочення нерівності, і пом'якшення наслідків зміни клімату, і збереження морських ресурсів, і захист та відновлення екосистем суші, і вони нам дуже потрібні.

Тому прохання, це консолідована позиція, підтримати цю поправку для того, щоб ми виконали міжнародні зобов'язання перед нашими партнерами з Організації Об'єднаних Націй.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Прошу коментар. І, колеги, у нас залишається достатньо мало поправок...

**РИБАК І.П.** Комітет усвідомлює роль українського парламенту у досягненні Цілей сталого розвитку і підтримує цю пропозицію. Дійсно, ми мали розмову з представниками Міністерства екології та природних ресурсів, і міністерство теж підтримує цю пропозицію. Я думаю, що під час фінального голосування ми будемо просити Верховну Раду України врахувати цю поправку, але без цифри, якщо можна. Тому що там... Так?

**ГОЛОВУЮЧА.** Я зараз поставлю поправку на голосування, а вже під час фінального голосування зачитаєте остаточний варіант для стенограми і будемо визначатися.

Прошу визначитися щодо поправки 100 у тому варіанті, який пропонує автор, а потім вже для стенограми представник комітету зафіксує її під час фінального голосування.

Будь ласка, прошу визначитися.

Колеги, у нас залишається кілька поправок. Сподіваюся, що за 10 хвилин ми встигнемо їх розглянути, тому дуже прошу повертатися до залу.

«За» – 62.

Поправку відхилено в такому варіанті.

Наступна поправка 128. Народний депутат Левченко. Так, будь ласка.

**ЛЕВЧЕНКО Ю.В.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Хочу зазначити, що величезною проблемою у багатьох українських містах сьогодні є руйнування життєвого простору мешканців шляхом незаконного знищення зелених насаджень під час будівельних робіт.

У великих містах забудовниками, з порушенням вимог чинного законодавства, доволі часто знищуються парки і сквери. Знищення зелених насаджень поблизу житлових будівель є вкрай поширеною практикою і взагалі тотальною проблемою, пошестью, можна сказати. Зокрема, впродовж останніх років мали місце резонансні випадки масового незаконного знищення зелених насаджень у Києві, Одесі, Запоріжжі, Харкові. Це лише ті звернення, які я отримав від виборців як народний депутат України. У Києві ця пошесть відбувається під керівництвом мера-збудовника Кличка і є тотальною, вона набула жахливих розмірів.

Усе це дає підстави стверджувати, що необхідність збереження зелених насаджень у містах має бути закріплена в Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики.

Тобто цією поправкою я пропоную включити до стратегії пункт щодо недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво. Наразі це тотальна проблема у великих містах, і я не розумію, чому моя поправка не була врахована комітетом. Очевидно, що це має бути частиною державної екологічної політики.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Прошу роз'яснення від голови підкомітету комітету щодо поправки 128.

Колеги, у нас залишається ще одна поправка, я дуже прошу повертатися до сесійного залу.

**РИБАК І.П.** Шановні колеги, комітет під час розгляду поправки 128 відхилив її у зв'язку із тим, що нещодавно Верховною Радою України було прийнято два фундаментальних закони – «Про

оцінку впливу на довкілля» та «Про стратегічну екологічну оцінку», в яких визначені і роль громадськості, і те, як бізнес має співпрацювати з органами місцевого самоврядування. Але ми абсолютно не заперечуємо, і пропонуємо автору поправки для стенограми зачитати її під час фінального голосування.

**ГОЛОВУЮЧА.** Прошу визначатися щодо поправки 128. Будь ласка, прошу голосувати.

«За» – 60.

Поправку відхилено.

Колеги, ми переходимо до останньої поправки до цього законопроекту. Це поправка 296 народного депутата Рябчина. Будь ласка, увімкніть йому мікрофон. Дуже прошу повертатися до сесійної зали. Зараз буде заключне слово голови підкомітету комітету, після чого ми надамо слово профільному міністру і перейдемо до голосування.

Будь ласка, пане Рябчин.

**РЯБЧИН О.М.** Шановні колеги, я прошу всі політичні сили об'єднатися навколо голосування за цей законопроект, тому що питання захисту довкілля, екології, протидії зміні клімату не є політичними – це питання рівня, якості і тривалості життя українців. Я знаю, що всі люблять українців, усі люблять Україну, тому прохання проголосувати за стратегічно важливий документ на позапартійній, позаполітичній основі. Прошу підтримати його.

Дуже дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Будь ласка, коментар щодо поправки. Ми голосуємо...

**РИБАК І.П.** Дякую, шановні колеги, за те, що ґрунтовно підійшли до розгляду цього законопроекту, брали участь у його підготовці до другого читання. Усім авторам поправок велике спасибі. Я прошу всіх підтримати даний законопроект у другому читанні та в цілому з урахуванням поправок 100 та 128.

**ГОЛОВУЮЧА.** Перепрошую, ми спочатку проголосуємо за поправку 296 Рябчина?

**РИБАК І.П.** Він не наполягав.

**ГОЛОВУЮЧА.** Не наполягаєте? Добре.

Тоді зараз заключне слово Івана Рибача.

Колеги, за 2-3 хвилини ми переходимо до голосування. Прошу повертатися до сесійної зали.

Пане Іване, підсумуйте обговорення...

**РИБАК І.П.** Просимо проголосувати в другому читанні та в цілому за даний законопроект – «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 8328) з урахуванням поправок 100 та 128.

**ГОЛОВУЮЧА.** Отже, колеги, ми будемо голосувати за законопроект у цілому з урахуванням поправок 100 (але ви там говорили, без цифри, без показника) і 128.

Добре. Я надаю слово для того, щоб підсумувати нашу дискусію, міністру екології та природних ресурсів Остапу Семераку. Дуже прошу колег повертатися до сесійної зали. Бачу, що у нас хороша концентрація народних депутатів у сесійному залі, і думаю, що ми вийдемо на позитивний результат.

Пане Остапе, 3 хвилини вам. Будь ласка.

І прошу повертатися до сесійної зали.

**СЕМЕРАК О.М.,** *міністр екології та природних ресурсів України.* Дякую, пані Ірино. Шановні народні депутати! Дякую за тісну і плідну співпрацю з Комітетом з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи представникам усіх фракцій, які активно працювали під час підготовки порівняльної таблиці до другого читання.

Дійсно, стратегія зосереджена на вирішенні основних екологічних проблем країни, і, враховуючи вищезазначене, хотів би підтвердити підтримку тих поправок, які Іван Рибак озвучив. Вони абсолютно слухні і можуть бути враховані. Це і поправка Левченка, і поправка Рябчина.

Для нас, для країни цей законопроект важливий тим, що він покликаний розірвати пряму залежність соціально-економічного

зростання України від подальшого збільшення використання природних ресурсів та забруднення довкілля. Стратегія має важливий інноваційний підхід, зокрема 30 вимірювальних індикаторів, які визначають так звані ключові показники діяльності (КРІ), що допоможе нам у процесі виконання цієї важливої стратегії.

Тому, шановні народні депутати, прошу підтримати цей законопроект і проголосувати за нього в цілому. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України  
**ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, колеги, ми завершили обговорення. Прошу всіх зайти до залу. Прошу голів фракцій запросити народних депутатів до залу, а секретаріат повідомити, що ми переходимо до прийняття рішення. Колеги, я вірю, що ми, як і на ранковому пленарному засіданні, зможемо об'єднатися і підтримати законопроект з блоку питань екологічної політики. Дуже прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця.

Наскільки мені відомо, всі фракції підтримують даний законопроект. Колеги, готові до голосування? Переходимо до прийняття рішення. Прошу заходити. Хочу нагадати, що комітет пропонує підтримати проект закону з урахуванням поправок 100 і 128. Тому я поставлю його на голосування з урахуванням цих двох поправок. Усе вірно? Добре.

Отже, ставиться на голосування проект Закону «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 8328) в другому читанні та в цілому з урахуванням поправок 100 та 128 і техніко-юридичними правками. Прошу проголосувати. Прошу підтримати, колеги. Голосуємо! Підтримаємо екологію.

Голосуємо! Голосуємо «за».

«За» – 241.

Рішення прийнято. Закон прийнято.

Колеги, давайте в такому ж настрої працювати й далі, розглядаючи питання, які стосуються екології.

Отже, наступний – проект Закону «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» ([№ 9253](#)). Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 150.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді міністра екології та природних ресурсів Семерака Остапа Михайловича. Будь ласка, пане Остапе.

**СЕМЕРАК О.М.** Дякую.

Шановний Голово Верховної Ради України, шановний Андрію Володимировичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів».

Законопроект покликаний запровадити в Україні сучасну надійну систему збору даних щодо викидів парникових газів на рівні підприємств. Створення такої системи є невід’ємною частиною нової кліматичної політики України. Крім того, запровадження цієї системи забезпечить виконання Україною Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Паризької угоди, а також дотримання міжнародних зобов’язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом щодо створення системи торгівлі квотами на викиди парникових газів, які передбачені Директивою 2003/87/ЄС.

Система моніторингу забезпечить високу точність, достовірність, надійність та порівнянність звітних даних про викиди парникових газів, які можуть застосовуватися для різних цілей: від удосконалення державної політики у цій сфері до запровадження економічних інструментів регулювання викидів парникових газів, а також стати важливим елементом та основою для подальшого співробітництва між країнами у сфері зміни клімату.

Прийняття такого закону матиме позитивний вплив на рівні окремих підприємств та на державному рівні. Для підприємств система створить умови для отримання даних щодо вуглецеємності їхньої продукції, сприятиме залученню інвестицій, що є вкрай важливим, довгостроковому плануванню економічної діяльності, а також скороченню викидів парникових газів та участі у ринкових та неринкових інструментах регулювання викидів. Для держави це важливий крок,

оскільки він забезпечить перехід до низьковуглецевого шляху розвитку нашої країни.

Шановні колеги народні депутати, прошу підтримати розроблений урядом законопроект.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

До співдоповіді запрошується Рибак Іван Петрович. І я рекомендую більш лаконічно виступати, щоб ми змогли прийняти більше законопроектів із вашого блоку. Більш лаконічно.

Будь ласка, пане Іване.

**РИБАК І.П.** Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи розглянув поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» (№ 9253).

Метою законопроекту, згідно з пояснювальною запискою, є врегулювання правових та організаційних засад функціонування системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів в Україні.

Шановні колеги, до законопроекту поданий висновок Комітету з питань запобігання і протидії корупції, згідно з яким у проекті акта не виявлено корупціогенних факторів. Проект акта відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Згідно з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України за результатами розгляду в першому читанні законопроект... Безперечно, законопроект має низку недоліків. Вони будуть доопрацьовані, як ми з колегами зазначали, до другого читання. Тому наш комітет пропонує підтримати його в першому читанні за основу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам, колеги.

Прошу провести запис: два – за, два – проти.

Від «Народного фронту» – Ігор Лапін. Будь ласка.

**ЛАПІН І.О.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ



№ 22, Волинська область, політична партія «Народний фронт»).  
Прошу передати слово Павлу Дзюблику.

**ДЗЮБЛИК П.В.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (одномандатний виборчий округ № 66, Житомирська область, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Виборчий округ № 66, Житомирщина.

Насамперед хочу подякувати міністерству за якісно підготовлений проект і важливу роботу, проведenu у процесі підготовки цього дійсно важливого законопроекту. Скажімо так, це той механізм, який ми мали запровадити. Він матиме велику кількість інструментів, які допоможуть скоротити викиди парникових газів. Наприклад, система торгівлі квотами на викиди парникових газів, яка сприятиме покращенню екологічної ситуації в Україні.

Крім того, ми підтримаємо Паризьку угоду, що була ратифікована цим парламентом. Сподіваюся, що всі колеги, як і фракція «Народний фронт», підтримають цей важливий законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Від «Батьківщини» – Рябчин. Будь ласка.

**РЯБЧИН О.М.** Фракція «Батьківщина», Донеччина. Шановні колеги! Це вкрай важливий законопроект, насамперед для модернізації нашої промисловості. Ви знаєте, що наша промисловість енергонеефективна, використовує застарілі технології і має проблеми з фінансуванням: кредити надаються зараз в Україні під дуже високі відсотки, а закордонне фінансування дуже складно отримати. Цей законопроект є рамковим, він створить передумови, але потрібно приймати й інші законопроекти, а також фінансувати заходи з протидії зміні клімату.

Ви пам'ятаєте, що ми ратифікували Кіотський протокол, завдяки якому наша промисловість змогла залучити ресурси, а наша поліція їздить на «пріусах», які ми отримали з Японії завдяки торгівлі квотами. Цим законопроектом надано змогу використовувати механізми

Паризької кліматичної угоди, яку ратифікувала Україна. До речі, наш парламент другим у світі ратифікував Паризьку кліматичну угоду.

Без цього законопроекту буде дуже важко верифікувати той обсяг викидів, які є на наших підприємствах. Проект був розроблений спільно з нашими донорами – Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку (*EBRD*) та іншими. Він є дуже важливим рамковим законопроектом, що дасть змогу модернізувати наші підприємства, стати більш енергонезалежними, допоможе нашій економіці. Це зі свого боку підвищить ВВП нашої країни, допоможе отримати додаткові технології і створити додаткові робочі місця.

Це також є одним із наших міжнародних зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. До другого читання ми з колегами з профільного комітету його доопрацюємо, тут є певні недоліки, термінологічні. Але це нормально, коли такий складний рамковий законопроект подається в першому читанні.

Тому прошу його підтримати. Це реально боротьба... Це де-факто імплементація того документа, екологічної стратегії, яку ми щойно затвердили. Тому пропоную об'єднатися навколо цього важливого законопроекту до другого читання.

Дуже дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Спориш Іван – від «Блоку Петра Порошенка». Будь ласка.

**СПОРИШ І.Д.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Сергію Рудику.

**РУДИК С.Я.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, в Україні близько 80 відсотків викидів парникових газів – це спалювання палива та викиди від низки технологічних процесів під час провадження господарської діяльності. Це загальновідомий факт. Впровадження таких інструментів і їхня ефективність без наявності реальних даних щодо обсягів цих викидів просто неможливі. В Україні відсутня єдина

методична база, через що ми не можемо цього робити. Власне, це і гальмує запровадження нових та вдосконалення існуючих ринкових та неринкових механізмів скорочення викидів. Ми маємо зобов'язання перед Європейським Союзом з 2014 року, це конкретна директива, і ми як держава взяли на себе зобов'язання виконати її.

Як прийняття цього законопроекту вплине на державу? Переконаний у тому, що це не політичне питання – екологія потрібна всім.

Запровадження цієї системи забезпечить високу точність, достовірність, надійність та порівнянність звітних даних про викиди парникових газів, які можуть бути використанні з різною метою, від удосконалення державної політики у тій чи іншій сфері до запровадження економічних інструментів регулювання викидів. Важливо це і для суспільства. Це дозволить підвищити ефективність політики, а такі аномальні явища як спека, зливи, повені будуть мінімізовані настільки, наскільки це можливо.

Фракція «Блок Петра Порошенка» закликає проголосувати за цей законопроект. Це однозначно великий крок у майбутнє.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Колеги, зараз буде заключний виступ, і через 2 хвилини відбудеться голосування. Прошу голів усіх фракцій запросити народних депутатів до залу. Прошу секретаріат повідомити, що через 2 хвилини ми переходимо до прийняття рішення.

Від «Опозиційного блоку» слово надається Нестору Шуфричу. Будь ласка.

**ШУФРИЧ Н.І.,** член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Дякую, шановний головуючий.

Шановні колеги! Безумовно, моніторинг звітності та верифікація викидів природного газу це дуже важливо, і ми маємо сьогодні підтримати цей законопроект.

Але я щойно повернувся з регіонів, і якби я з цим питанням звернувся до людей, вони б мені розказали про газ, але про інший, за який вони вже не в змозі платити, тому що за останніх 5 років ціна

на газ збільшилася в 14 разів. Зменшення обсягу субсидій майже на 20 мільярдів цього року і є справжнім ставленням чинної влади до людей.

Мені сьогодні було прикро і принизливо спостерігати за тим, як Верховна Рада ухиляється від розслідування корупції в «Укроборонпромі». Те, що ми «заховали» це питання в стару слідчу комісію означає, що влада боїться розслідування діяльності Гладковського (Свинарчука). Саме Свинарчука, я його так пам'ятаю. І я вважаю, що ми не маємо приховувати цю проблему.

Слід створити окрему слідчу комісію, взяти на себе відповідальність і розкрити це страшне розкрадання. Ви знаєте, це вже не розкрадання. Коли в умовах військового конфлікту, який, на жаль, має місце в Україні, крадуть в армії, то це вже мародерство...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Пане Несторе, говоріть з теми законопроекту. Вибачте, з теми законопроекту, якщо можна.

Будь ласка, продовжуйте.

**ШУФРИЧ Н.І.** Пане Голово, я вважаю, що мародерство у владі – це тема, на обговоренні якої ми маємо наполягати. Слід обов'язково притягнути їх до відповідальності, якщо не прокурори, то нехай це зроблять принаймні наші слідчі. У цьому залі є і прокурори, і слідчі. Давайте знайдемо окремого спеціального прокурора і розпочнемо процедуру імпічменту.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, колеги, ми переходимо до прийняття рішення. Принципово, так? Добре. Ще «Відродження» наполягає, 1 хвилина. Писаренко.

Колеги, за хвилину буде голосування, заходьте, будь ласка, всі до залу. Від «Відродження» – Писаренко.

**ПИСАРЕНКО В.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, самовисуванець). Дякую, шановний Андрію Володимировичу. Тема принципова, тому для нас всіх екологічний стан у країні є дуже важливим. І дуже добре, що ми приділяємо цьому увагу.

Хочу сказати, що ми підтримаємо всі законопроекти, які будуть спрямовані на те, щоби наші громадяни жили в кращих умовах. На сьогодні, на жаль, екологічним станом не переймаються, а ми розглядаємо подібні законопроекти, можливо, один раз на рік. Тому ми хочемо підтримати цю ініціативу. Але законопроект потребує доопрацювання, його неможливо прийняти в цілому, і ми пропонуємо доопрацьовувати його до другого читання.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Прошу всіх з лож повернутися до залу. І нагадую, комітет пропонує прийняти законопроект лише за основу, і всі депутати, які виступали, підтримують це рішення.

Отже, ставиться на голосування проект Закону «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів» (№ 9253) за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Підтримуємо. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

---

Переходимо до наступного законопроекту з блоку питань екологічної політики. Це проект Закону «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» ([№ 9082](#)).

Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 142.

Рішення не прийнято.

Колеги, я ще раз поставлю. У чому задум? Підтримайте скорочену процедуру, тоді ми зможемо розглянути більше законопроектів з блоку питань екологічної політики.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про розгляд проекту закону № 9082, екологічного, за скороченою процедурою.

Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 158.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді міністра екології та природних ресурсів Семерака Остапа Михайловича.

**СЕМЕРАК О.М.** Дякую. Шановний Голово Верховної Ради, шановний Андрію Володимировичу! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази».

Метою законопроекту є врегулювання відносин у сфері поводження з речовинами, використання яких впливає на озоновий шар, а також обладнання, яке працює з їх використанням.

Україна як сторона Монреальського протоколу має забезпечувати дотримання низки міжнародних зобов'язань, визначених цим протоколом, який ми взялися імплементувати. Зокрема, не перевищувати щорічну квоту споживання озоноруйнівних речовин, забезпечити ліцензування імпорту/експорту та контроль обігу речовин, а також щорічну подачу звітності.

У 2012 році 24 Нарада Сторін Монреальського протоколу прийняла рішення про недотримання Україною вимог протоколу. Для виходу з цього стану Україна взяла зобов'язання законодавчо врегулювати контроль за озоноруйнівними речовинами та запровадити упереджувальні заходи для зменшення використання таких речовин. У разі невиконання таких зобов'язань, а саме цей законопроект покликаний це зробити, є загроза вжиття санкцій, зокрема повної заборони постачання цих речовин з країн – підписантів протоколу.

Враховуючи, що Монреальський протокол ратифіковано майже всіма країнами світу, а Україна є імпортозалежною країною, оскільки власне виробництво цих речовин у нас відсутнє, наслідки таких санкцій можуть мати катастрофічний характер для української промисловості. Прийняття законопроекту створить належні передумови для поступової відмови від використання цих речовин.

Опрацьовуючи цей законопроект, ми тісно співпрацювали з фракціями, і була висловлена низка суттєвих, правильних зауважень, зокрема народним депутатом Віктором Івановичем Вовком від Радикальної партії Олега Ляшка стосовно положень законопроекту, які містять вимоги Кігалійської поправки, що була ратифікована всіма країнами світу, окрім України. Тому, з урахуванням цієї поправки Віктора Івановича Вовка просив би проголосувати в першому читанні.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

До співдоповіді запрошується Рибак Іван Петрович. Будь ласка.

**РИБАК І.П.** Шановний пане Голово! Шановні колеги народні депутати України! Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи розглянув поданий Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» (№ 9082).

Метою законопроекту, згідно з пояснювальною запискою, є визначення правових та організаційних засад регулювання відносин у сфері поводження з контрольованими речовинами та товарами, що їх містять, використання яких впливає на озоновий шар та зміну клімату.

За висновком Комітету у закордонних справах законопроект потребуватиме внесення змін до розділу VII стосовно набрання чинності окремими його положеннями після ратифікації Верховною Радою України Кігалійської поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар.

За висновком Комітету з питань бюджету законопроект має опосередкований вплив на показники бюджету у бік збільшення надходжень і може набрати чинності згідно з законодавством.

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи пропонує Верховній Раді прийняти даний законопроект за основу.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Прошу провести запис: два – за, два – проти. Дякую.

Від «Народного фронту» – Бондар Михайло.

**БОНДАР М.Л.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Виборчий округ № 119. Передайте, будь ласка, слово Павлу Дзюблику.

**ДЗЮБЛИК П.В.** Виборчий округ № 66, Житомирщина. Хочу подякувати безпосередньо Міністерству екології та природних

ресурсів України за те, що воно розробило такі комплексні законопроекти, норми яких дозволять покращити екологічну ситуацію в Україні, зменшити обсяг шкідливих викидів в атмосферу.

«Народний фронт», як, сподіваюся, і всі інші народні депутати, голосує «за».

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від «Батьківщини» – Рябчин.

**РЯБЧИН О.М.** Фракція «Батьківщина», Донеччина. Це дуже добре, що у нас сьогодні екологічний, «зелений» день. Сподіваюся, третій законопроект також буде прийнято.

Це важливий законопроект, тому що ним врегульовується питання наших міжнародних зобов'язань. Дійсно, в 1987 році було підписано Монреальський протокол, а в 2012 році Нарада Сторін Монреальського протоколу прийняла рішення про невиконання Україною вимог даного протоколу. У 2017 році сплив термін законодавчого врегулювання цього питання.

Якщо Верховна Рада сьогодні провалить це голосування, то ускладнить життя багатьох об'єктів нашої промисловості, торговельних центрів, тому що експорт озоноруйнівних речовин з інших держав до України може бути заборонено. Таке рішення призведе до колапсу в усіх сферах, де використовуються охолоджувальні прилади.

Я погоджуюся з нашими колегами, і дякую всім народним депутатам, які вносили пропозиції, з різних фракцій. Треба голосувати за цей законопроект у першому читанні і доопрацьовувати, для того щоб ми виконали міжнародні зобов'язання і захистили наших виробників.

Це важливий законопроект. Прошу всіх голосувати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Від «Блоку Петра Порошенка» – Рудик Сергій.

**РУДИК С.Я.** Шановні колеги! Дійсно, Україна взяла на себе міжнародні зобов'язання щодо вирішення даного питання. І знаєте, коли? Україна ратифікувала цей протокол у 1988 році. Ще тоді ми як держава зобов'язалися поступово робити все можливе, щоб скоротити використання цих речовин, тому що насправді це величезна проблема.



У 2012 році за невиконання Україною умов Монреальського протоколу на нас уже майже наклали санкції. І якщо ми сьогодні не приймемо цей законопроект, санкції можуть вдарити по дуже великій кількості наших підприємств.

Щоб ви розуміли, про що йдеться: на нас можуть бути накладені санкції щодо ввезення в Україну кондиціонерів, холодильників, морозильних камер, систем охолодження, які працюють з використанням холодоагентів. Ви розумієте, які це матиме катастрофічні наслідки?

Партія зелених України ставить перед усіма урядами і парламентами всіх скликань завдання – ратифікувати цю угоду і ухвалити даний законопроект. Але тільки зараз, на п'ятому році роботи Верховної Ради нинішнього скликання, ми прийшли до голосування в першому читанні.

Фракція «Блок Петра Порошенка» закликає всі політичні сили підтримати даний законопроект, як і обидва попередніх. Лише таким чином ми зможемо поставити якщо не крапку, то великий знак оклику в цьому питанні і швидше підготувати законопроект до другого читання. Ми маємо це зробити, поки Верховна Рада ще працює.

Прошу підтримати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Шановні колеги, зараз буде заключний виступ Писаренка, але перед тим, як надати йому слово, я хочу зробити повідомлення. Увага!

Ви розумієте, що сьогодні наприкінці дня ми перейдемо до розгляду законопроекту про мову, там велика кількість поправок. До мене звернулися кілька депутатів з проханням перенести розгляд низки законопроектів, бо вони є вкрай важливими. Я їх перерахую. Після голосування за проект № 9082 я їх поставлю на перенесення, але зал вирішить, робити це чи ні.

Отже, увага, колеги! Перший з них – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань мобілізації, цивільного захисту, соціального захисту та соціальної підтримки окремих категорій осіб» ([№ 10008](#)). Це безпековий законопроект, в якому міститься дуже важлива поправка, яка стосується протимінної діяльності. Я запропоную, якщо зал погодиться (бо це вимога наших партнерів), щоб ми перенесли його розгляд.

Другий – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності», автор Кривошея. Я запропоную його перенести (це євроінтеграційний законопроект). Якщо зал підтримає, ми його перенесемо.

**ГАЛАСЮК В.В.** *(Не чути).*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Добре, добре, Галасюк, добре. На вимогу Галасюка, третій – проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» ([№ 9474](#)), перенесення. Якщо зал підтримає, ми його розглянемо.

І останній – проект закону з блоку питань культури, який стоїть після законопроекту про мову, [№ 8202](#). Якщо буде згода залу, перенести. Чотири голосування після цього законопроекту.

**ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ.** *(Не чути).*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Я знаю. Домовилися? Щоб усі змогли зорієнтуватися, щоб усі знали, як голосувати. Чотири питання я поставлю після цього голосування.

Зараз заключний виступ – Писаренко, і переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, пане Валерію. Увімкніть мікрофон.

**ПИСАРЕНКО В.В.** Дякую, Андрію Володимировичу. Хочу насамперед сказати, що не треба зараз зал підганяти щодо результативності голосування, насправді над законопроектом ще потрібно попрацювати. Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України взагалі говорить, що нам потрібно повернути законопроект на доопрацювання. Але якщо ми йдемо на зустріч міністерству і допомагаємо йому в роботі над важливими питаннями, нам потрібно зараз розглянути його лише в першому читанні, адже дуже багато зауважень виникло саме через розбіжності з Монреальським протоколом, про який щойно йшлося.

Добре, що міністерство зараз звертає увагу на необхідність як приведення норм відповідно до міжнародного законодавства, так і на

прийняття вкрай важливих законопроектів. Але я хотів би, щоб розглядаючи законопроекти, які стосуються екології, ми говорили про реальний результат, який люди відчують на собі. Чи то йтиметься про викиди, чи то про чисту воду або інші речі, тому що наразі вкрай важливо створити умови, і не лише економічні, для того, щоб люди залишалися в нашій країні.

Ми повинні створити для людей комфортні екологічні і культурні умови, тому що вони шукають не лише де їм працювати, а й де якість життя буде найвищою. І в Україні, на жаль, на сьогодні ще є питання і щодо наслідків Чорнобильської катастрофи, і взагалі щодо того, в якому стані перебуває українська інфраструктура. Це і якість питної води, і шкідливі викиди з тих заводів і фабрик, які ще працюють, але не мають тих систем, які дозволили б зробити нормальну відчистку. Тому давайте дивитися дуже уважно під час голосування за законопроекти.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Отже, ми завершили обговорення. Прошу всіх зайти до залу. Ми переходимо до прийняття рішення. Нагадую всім, що після прийняття рішення мною буде запропоновано перенести чотири законопроекти. Усі вони, як автори переконують, об'єднуючі, конструктивні і будуть мати більшість в залі. Тому зараз ми голосуємо за цей законопроект, а потім – за перенесення чотирьох тих, назви яких я озвучив декілька хвилин тому. Готові, так? Заходимо, колеги, займаємо робочі місця. Будьте відповідальною, пані Ганно.

Отже, ставиться на голосування проект Закону «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» ([№ 9082](#)) за пропозицією комітету за основу. Лише за основу. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

Колеги, поверніться з лож до залу. Прошу підтримати. Голосуємо, Іро! Голосуємо! Підтримуємо. Прошу голосувати, давайте підтримаємо екологію. Прошу проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Вітаємо комітет, вітаємо міністра.

Колеги, не розходьтєся, будь ласка, всі займайте робочі місця. Я буду ставити законопроекти в такій послідовності, в якій оголошував.

Колеги, увага! У мене така пропозиція: всім підтримувати одне одного. Перший – безпековий законопроект (*Шум у залі*). Добре, є прохання першим поставити металургійний. Добре.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про перенесення проекту Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» ([№ 9474](#)) для розгляду зараз. Він є в порядку денному. Хто за те, щоб його перенести, прошу проголосувати, прошу підтримати. Голосуємо! Прочу підтримати. Голосуємо! Давайте одне одного підтримувати. Крім цього, є дуже важливий безпековий законопроект.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Наступний – безпековий законопроект. Прочу зараз послухати мене уважно. Це проект закону [№ 10008](#), але важливий він тому, що в ньому є поправка до Закону «Про протимінну діяльність в Україні», яка є, наголошую, вкрай важливою для наших партнерів, щоб вони змогли передати нам кошти на проведення розмінування окупованих територій, де агресор замінував величезні території. Прочу вас підтримати, колеги.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про перенесення розгляду і включення до порядку денного законопроекту № 10008. Прочу голосувати, прошу підтримати. Включення до порядку денного для прийняття рішення.

«За» – 163.

Рішення не прийнято.

Колеги, наступний – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» ([№ 6235](#)), автор Кривошея. Він переконує, що весь зал підтримує це рішення.

Отже, прошу проголосувати за перенесення цього проекту закону для розгляду зараз. Прошу підтримати. Законопроект № 6235, перенесення. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 209.

Рішення не прийнято.

Я ще раз поставлю, Геннадію. Добре, я поставлю ще раз попередній законопроект. Колеги, ми маємо ще 20 хвилин. Добре, ще раз. Зараз ще раз поставлю проект закону, який стосується металобрухту, але потім поставлю законопроект Кривошеї, добре?

Колеги, прошу всіх приготуватися. Прошу бути уважними під час голосування. І закликаю до солідарності, одне одного підтримайте, ми маємо твердих півгодини часу і можемо за цей час прийняти один-два закони.

Отже, я ще раз поставлю на голосування попередній законопроект, а потім – законопроект Кривошеї. Спочатку законопроект № 10008... Ні, перепрошую, проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» ([№ 9474](#)). Усім зрозуміло? За перенесення – розгляд зараз. Хто підтримує, прошу проголосувати, а потім – законопроект Кривошеї. Прошу голосувати, прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Тепер знову законопроект Кривошеї, як ми домовлялися, щоб було чесно.

Законопроект № 6235 – перенесення для розгляду зараз. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Законопроект № 6235. Прошу голосувати. Там, де автор Кривошея.

«За» – 225.

Рішення не прийнято.

Один голос. Ще раз поставлю. Будь ласка, законопроект [№ 6235](#) перенести для розгляду зараз. Прошу голосувати, прошу підтримати. Одного голосу не вистачило. Прошу проголосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Перенесли.

І, колеги, щодо безпекового законопроекту, буквально 30 секунд, Ірина Геращенко. Будьте на місцях.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Дякую. Шановні колеги, із законопроектом № 10008 така ж ситуація, як і з законом про трансплантацію: ми прийняли надзвичайно важливий і дуже очікуваний країною закон, але потрібно було внести певні зміни, щоби він запрацював.

Ми маємо лист від посольств наших найбільших друзів – країн ЄС і «Великої сімки», на підтримку закону, який ми з вами прийняли, про протимінну діяльність. Але вони просять нас внести до нього поправки, що полегшить двостороннє фінансування гуманітарної діяльності організацій. Ми пишаємося тим, що співпраця між Україною і цими країнами допоможе рятувати життя українців. Це лист від посольств Великої Британії, Австрії, Словенії, інших країн, він адресований не лише керівництву парламенту, але й лідерам усіх фракцій. Якщо ми не проголосуємо сьогодні за ці зміни, то можемо втратити допомогу, яка так потрібна і Міністерству внутрішніх справ, і нашим саперам, і Міністерству оборони.

Дуже просимо підтримати законопроект і включити його зараз до порядку денного. Будь ласка.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про...

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Ми намагалися дуже швидко розв'язати цю проблему, щоб...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** ...включення до порядку денного для прийняття рішення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання окремих питань мобілізації, цивільного захисту, соціального захисту та соціальної підтримки окремих категорій осіб» ([№ 10008](#)). Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

І, колеги, остання пропозиція – перенести розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України з питань

удосконалення системи охорони культурної спадщини» ([№ 8202](#)). Хто підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 175.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, у нас є два законопроекти, і потім переходимо до проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Працюємо динамічно і злагоджено.

---

Першим я ставлю на розгляд... Який ставити першим з них? Кривошеї перший (*Шум у залі*). Домовтеся між собою (*Шум у залі*). Добре, добре. Домовилися, колеги. Як ви домовитеся, так і буде.

Добре, першим ставиться на розгляд законопроект [№ 9474](#). Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати. За скорочену процедуру. Підтримайте, колеги.

«За» – 157.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань промислової політики та підприємництва Галасюка Віктора Валерійовича. Будь ласка.

**ГАЛАСЮК В.В.** Радикальна партія Олега Ляшка. Шановні колеги, надзвичайно важливий металургійний законопроект № 9474, ініційований командою Радикальної партії Олега Ляшка в співавторстві з членами Комітету з питань промислової політики та підприємництва.

Його суть – це продовження на 3 роки підвищеного вивізного (експортного) мита на металобрухт і збільшення розміру цього мита з 42 до 58 євро/т з метою ліквідації дефіциту металобрухту, для того щоб українські заводи мали сировину, українці – роботу і зарплату, а українська армія – зброю і техніку з українського металу.

Це вже третій металургійний проект закону, який ми з вами приймаємо. Попередніх два спрацювали дуже ефективно. Обсяги поставок металобрухту вітчизняної заготівлі зростають 3 роки

поспіль. Нам вдалося скоротити дефіцит металобрухту для металургійних заводів з 9 до 2 відсотків.

Але виникають нові, дуже серйозні виклики. Тому що ціна на металобрухт у світі зросла на 30 відсотків. Тому що продовжується військова агресія проти України. Тому що провідні промислові країни світу – США, Китай, Туреччина – розгорнули одна проти одної торгіву війну. Тому що імпорт металопродукції в Україну сьогодні суттєво перевищує експорт. Цю ситуацію потрібно виправляти. Тому ми запропонували підвищити вивізне мито до 58 євро за тонну і продовжити дію цього стратегічно важливого закону ще на 3 роки.

Наголошую, положення законопроекту повністю відповідають міжнародним зобов'язанням України перед Світовою організацією торгівлі і вимогам Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Така ж ситуація, як і з заборонаю експорту лісу-кругляку – повна відповідність нормам міжнародного законодавства і міжнародним зобов'язанням України.

Стратегічно важливий...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо.

Тепер, будь ласка, 1 хвилина представнику комітету. Прошу, 1 хвилина для виступу представника комітету.

**ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ.** Не працює.

**ГАЛАСЮК В.В.** Стратегічно важливий законопроект для промисловості, тому що ефект від його прийняття – це збереження 20 тисяч робочих місць у галузі, це збереження 1,5 мільярда доларів промислової валютної виручки в економіці і додаткові 1,5 мільярда гривень до державного бюджету.

Комітет з питань промислової політики та підприємництва прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект в першому читанні за основу та в цілому як закон з техніко-юридичними правками. Підтримаємо українських металургів, підтримаємо українську промисловість!



**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Прошу записатися депутатів на обговорення законопроекту.

Будь ласка, Леоніде Ємець, ваш виступ.

**ЄМЕЦЬ Л.О.,** *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одномандатний виборчий округ № 221, м. Київ, політична партія «Народний фронт»).* «Народний фронт». Шановні колеги! У мене пропозиція дуже проста. Користуючись тим, що у сесійному залі присутня така неймовірна, як для українського парламенту, кількість народних депутатів, слід зараз розглянути якомога більше законопроектів, так швидко, як це можливо.

Повідомляю, «Народний фронт» підтримує даний законопроект і буде голосувати. Переходимо до наступного.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякуємо.

Будь ласка, наступний виступ. Народний депутат Писаренко, група «Відродження».

**ПИСАРЕНКО В.В.** Дякую. Хочу сказати, що у нашої депутатської групи дещо інший підхід. Ми вважаємо, що над законопроектами потрібно працювати. І як не хотілося б кількістю здивувати людей, треба працювати над якістю.

Ми будемо підтримувати всі законопроекти, спрямовані на те, щоб наше виробництво і наші виробники відчували себе комфортно у своїй країні. Адже, якщо подивитися на статистику останніх років, на сьогодні нічого не робиться для того, щоб наше виробництво і наш виробник на нашій території розвивалися і відчували себе комфортно.

Хочу нагадати, що у нас було дуже багато планів щодо того, яким чином надати преференції, пільги, які створити умови для того, щоб виробництво в Україні процвітало, щоб приходив і західний, і наш, локальний інвестор. Хочу нагадати, що у нас були дуже добрі ідеї, пов'язані з індустріальними парками, але через те, що влада не хоче надавати пільги і комфортні умови, у нас на сьогодні немає тих зон комфорту і розвитку, на яких ми могли би відроджувати всю країну.

Ми пропонували, щоб однією з таких зон стало місто Харків. І є законопроекти, які створюють окремі економічні зони, наприклад, у місті Харкові ми надаємо спеціальні преференції нашим місцевим виробникам і виробництвам. Ми пропонуємо й далі рухатися цим шляхом і відроджувати країну. Це можливо, якщо наш національний виробник матиме кращі умови.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Будь ласка, народний депутате Опанасенко від «Самопоміч», вам слово.

**ОПАНАСЕНКО О.В.,** *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).* Шановні колеги, я хотів би звернути вашу увагу на те, що нічого спільного з лібералізмом та розвитком внутрішнього ринку цей законопроект не має. Фактично це створення умов для монополії, що призведе до того, що вартість металобрухту, який збирається на території України, буде зменшена, тому що альтернативний експорт фактично припинить своє існування за таких високих мит. Фактично додаткова маржа від зменшення ціни осяде не на ринку, де були б тисячі учасників, вона осяде лише в кишенях двох олігархів, на жаль. За поточної системи, коли трансфертне ціноутворення не працює, а *BEPS (Base Erosion and Profit Shifting)* досі не реалізований, ця маржа фактично перейде в офшори.

Колеги мої, будь ласка, не підтримуйте. Це абсолютно антиринковий законопроект.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» – Артур Герасимов.

Артуре, прошу вас.

**ГЕРАСИМОВ А.В.,** *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра*

*Порошенка»*). Шановна пані головуюча! Шановні народні депутати! Для стенограми ми просимо у пункті 1 слова «шість календарних років» замінити словами «п'ять календарних років».

Дякую за увагу.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України  
**СИРОЇД О.І.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Дякую.

Запрошую до слова Першого заступника Голови Верховної Ради України пані Ірину Геращенко.

**ГЕРАЩЕНКО І.В.** Дякую, шановні колеги. Дозвольте виступити з місця.

Я хочу доєднатися до обговорення цього законопроекту ось з яких мотивів. Ми прийняли з вами, за що дякую кожному з 335 народних депутатів, зміни до Конституції щодо нашої інтеграції до ЄС і НАТО. Очевидно, що адаптація українського законодавства до європейських норм і стандартів стає нашим ключовим завданням. І дуже важливо, щоб кожен законопроект, який розглядається в цьому залі, також відповідав європейським нормам.

Під час доповіді була озвучена інформація, яка не відповідає дійсності, стосовно лісу-кругляку, коли ми проголосували за законопроект і створили дуже серйозну проблему у взаєминах між Україною та Європейським Союзом (*Шум у залі*). Тому я пропоную заслухати висновок Комітету з питань європейської інтеграції: чи відповідає він Угоді про асоціацію між Україною та ЄС і чи не створимо ми чергових проблем. Думаю, що це буде правильно.

**ГАЛАСЮК В.В.** Шановні колеги! Ми, автори законопроекту, Олег Ляшко, наші колеги з Комітету промислової політики та підприємництва, запропонували підвищити вивізне мито на металобрухт з 42 до 58 євро/т додатково на 3 роки.

Щойно Артур Володимирович озвучив пропозицію скоротити цей термін на рік. Безумовно, це гірше, ніж те, що запропоновано у законопроекті. Але я думаю, що це може бути політичним компромісом для того, щоб забезпечити галузь сировиною, для того, щоб

зберегти робочі місця для українців, зберегти валютну виручку в торговельному балансі.

Тому ми вимушено погоджуємося з цією пропозицією для того, щоб мати голоси для підтримки української промисловості і металургії. Ще раз наголошую (*Шум у залі*), цей законопроект, як і закон про мораторій на експорт лісу-кругляку, повністю відповідає і міжнародним зобов'язанням України, і, головне, національним інтересам розвитку української економіки і українського суспільства (*Оплески*). Прошу підтримати в цілому з техніко-юридичними правками і уточненням, яке озвучив пан Герасимов.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

**ГОЛОВУЮЧА.** Шановні колеги, прошу повертатися до сесійного залу, буквально через 30 секунд відбудеться голосування.

Шановні колеги, прошу повертатися до сесійного залу. Мені здається, всі депутатські групи і фракції мали можливість виступити з цього приводу. Ми чекаємо народних депутатів України і будемо переходити до голосування.

Нагадую, ми розглядаємо законопроект № 9474.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **ПАРУБІЙ А.В.**

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, колеги, прошу всіх зайняти робочі місця, зайти до залу. Сподіваюся, так само солідарно ви підтримаєте законопроект Кривошеї, євроінтеграційний, щоб все було справедливо. З поправкою Герасимова голосуємо, так? Отже, прошу зайняти робочі місця. Узгодили все?

Ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку» (№ 9474) за пропозицією комітету – за основу і в цілому з техніко-юридичними

правками і поправкою, яку озвучив для стенограми Артур Герасимов. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги (*Шум у залі*). Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Добре. Я поставлю на повернення, колеги.

Прошу всіх народних депутатів запросити до залу. Я поставлю на повернення. Але ви під час голосування будьте на робочих місцях. Прошу приготуватися до голосування усіх. Прошу бути на робочих місцях. І прошу зайти до залу, колеги. Запросіть усіх народних депутатів до залу.

Отже, перше голосування – повернення до розгляду законопроекту № 9474. Прошу голосувати. Прошу підтримати, за повернення. Голосуємо. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Шість голосів. Колеги, я ще раз поставлю.

По фракціях і групах, будь ласка.

«Блок Петра Порошенка» – 66, «Народний фронт» – 58, «Опозиційний блок» – 24, «Самопоміч» – 10, Радикальна партія Олега Ляшка – 14, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 7, «Партія «Відродження» – 9.

Отже, колеги, я ставлю ще раз на голосування.

Прошу всіх зайняти робочі місця, колеги. Зайдіть до залу. Шість голосів! Прошу всіх приготуватися і під час голосування бути на робочих місцях.

Отже, перша пропозиція – повернутися до розгляду проекту закону № 9474. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

Прошу всіх бути на робочих місцях і голосувати. Голосуємо. Підтримуємо. Голосуємо!

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Повернулися, колеги. У мене є застереження: щоб не було неперсонального голосування. Закликаю всіх. Добре? (*Шум у залі*).

Отже, колеги, ставиться на голосування законопроект № 9474 з техніко-юридичними правками і поправкою, яку озвучив Артур Герасимов, за основу та в цілому. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

---

Колеги, тепер законопроект № 6235. І я теж прошу всіх підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Колеги, прошу всіх бути солідарними. Перепрошую, це друге читання. Так, поправка буде.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» ([№ 6235](#)).

Запрошую до доповіді Кривошею Геннадія Григоровича. Будь ласка.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.**, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Доброго дня! Фракція «Народний фронт». Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Верховна Рада України VIII скликання 20 березня 2018 року прийняла за основу проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» (№ 6235), поданий мною, паном Галасюком, пані Кужель, паном Розенблатом, паном Нечаєвим, паном Хмілем, паном Кіралем, паном Дубініним та паном Єфімовим. Фактично це комітетський законопроект.

У процесі його розгляду в першому читанні, і я хотів би подякувати всім, ми проголосували майже одногосно.

До комітету надійшло 216 пропозицій і поправок, серед яких відхилено та частково враховано (це і поправки Дубневича) лише 21. Тому я хотів би, щоб ми зараз якомога швидше, поки у нас є час, розглянули його і проголосували в цілому.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Я буду називати прізвища авторів поправок. Прошу приготуватися.

Отже, поправка 3. Не наполягає.

Поправка 4. Наполягає. Будь ласка, Левченко.

**ЛЕВЧЕНКО Ю.В.** «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Стаття 172<sup>1</sup> КУпАП встановлює відповідальність за порушення процедур оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. На превеликий жаль, цей законопроект чомусь прибирає цю статтю з Кодексу України про адміністративні правопорушення, а отже і адміністративну відповідальність за правопорушення у цій сфері. Це є, на мою думку, трошки абсурдно, тому що обов'язково мають бути норми, які передбачають санкції для забезпечення дотримання норм під час здійснення процедур оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Якщо немає санкцій за порушення відповідних норм, то й норми втрачають сенс. Це очевидне правило, здоровий глузд, навіть з точки зору правової визначеності.

Тому я наполягаю на тому, щоб ви прибрали цей пункт із законопроекту і залишили це адміністративне правопорушення.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Будь ласка.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Дякую, пане Юрію.

Буквально декілька слів щодо поправки 4. Ми говоримо про те, що за порушення процедур оцінки відповідності має бути передбачена не адміністративна, а цивільно-правова відповідність органу з оцінки відповідності перед замовником послуг. Саме тому ми виклали її в такій редакції.

Прошу поставити її на голосування, якщо буде позитивне рішення – ми залишимо все в тій редакції, за яку проголосував зал.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ви наполягаєте на голосуванні, пане Юрію?

Ставиться на голосування поправка 4, яку комітет відхилив. Хто її підтримує – прошу проголосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Поправка 6.

Поправка 7.

Поправка 8. Наполягає Левченко.

**ЛЕВЧЕНКО Ю.В.** «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Законопроектом пропонується встановити відмінний від того, що прописаний в Законі України «Про захист прав споживачів» порядок щодо інформування споживачів стосовно певних видів ризику чи продукції, якщо такий встановлений технічним регламентом.

Водночас, відповідно до частини четвертої статті 9 Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», технічні регламенти затверджуються законами, актами Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади. У зв'язку з цим існує ризик, що підзаконними нормативно-правовими актами будуть встановлені вимоги, які міститимуть обмеження прав споживачів у частині отримання повної інформації про продукцію або ризику під час використання такої продукції. Тому для уникнення зазначеного ризику пропоную виключити норму щодо іншого порядку інформування споживачів про продукцію.

У нас – народні депутати, я до вас звертаюся – і так не сильно виконується законодавство про захист прав споживачів. І споживачі в Україні сьогодні абсолютно не захищені, натомість захищені правляча олігархія і великий бізнес.

Ви цією нормою пропонуєте звузити права споживачів і створити умови, за яких будуть прийматися нормативно-правові акти, які стануть згубними для...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Ви наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 8 народного депутата Левченка, комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.



Колеги, увага! Доповідач мені говорить, що лише троє народних депутатів наполягають на поправках. Це Левченко, Яценко і Герасимов. Якщо так, можливо, я просто надам їм слово, щоб не називати поправки? Приймається так, пане Юрію?

Тоді надаю слово пану Юрію Левченку. Увімкніть мікрофон.

**ЛЕВЧЕНКО Ю.В.** «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ.

Йдеться про мою поправку 42. Пропозиція щодо скасування сертифікації технічних та інших засобів реабілітації та комплектуючих до них, що випускаються в умовах серійного виробництва (крім медичних виробів та допоміжних засобів до них, на які поширюється дія технічного регламенту щодо медичних виробів), містить ризики до збільшення кількості виробів неналежної якості.

Крім того, особи з інвалідністю втратять можливість бути інформованими про банк даних виробників, до яких вони можуть звернутися для забезпечення необхідними виробами.

Таке рішення є особливо актуальним у зв'язку зі зростаючою потребою у забезпеченні якісними реабілітаційними заходами, зокрема протезно-ортопедичними виробами для учасників війни та інвалідів війни відповідно до статті 4 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

З огляду на це я пропоную прибрати підпункт, яким пропонується скасувати сертифікацію технічних та інших засобів реабілітації та комплектуючих до них. Я думаю, що це абсурдно, особливо в умовах війни. Ви наражаєте наших героїв, інвалідів на те, що вони будуть отримувати продукцію неналежної якості, яку вони не зможуть використовувати належним чином.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую вам.

Будь ласка, пане Геннадію.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Дякую. Ми нічого не прибираємо і не говоримо про те, що ми прибираємо сертифікацію. На сьогодні сертифікація, і в цій сфері зокрема, – це дещо корупційна складова. І вона може бути використана окремими чиновниками для зловживань. Тому

в комітеті ми виклали і ухвалили... До речі, ми неодноразово обговорювали дану проблему.

Дякую, звичайно, за зауваження, але комітет прийняв таке рішення.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую. Ви наполягаєте на голосуванні, так?

Ставиться на голосування поправка 42 народного депутата Левченка. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати. Комітет її відхилив. Будь ласка.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Далі Яценко, дві поправки. Вам 2 хвилини надати? Будь ласка.

**ЯЦЕНКО А.В.,** голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, у мене суто технічне зауваження, але я прошу поставити на підтвердження поправки 98 і 101, які, на мою думку, звужують державне регулювання у тих важливих сферах, де воно має бути.

Дякую за увагу.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Будь ласка, пане Геннадію.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** У нас є позиція комітету, і, в принципі, це досить важливі поправки. Я, чесно кажучи, хотів би, щоб вони все-таки були проголосовані в цілому. Якщо колега наполягає, можна поставити, але так чи інакше я буду потім пропонувати проголосувати за законопроект у редакції комітету.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Тобто ви наполягаєте на тому, щоб ці поправки були підтримані, так?

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Ні, на прохання автора зараз поставити їх на підтвердження, але в будь-якому випадку я буду ставити законопроект на голосування в редакції комітету з урахуванням...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Такого немає. Якщо вона вже буде «збита», до неї треба буде повертатися.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Тоді будемо повертатися, так.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Добре. Ставиться на підтвердження поправка 98. Комітет її врахував і просить вас її підтримати. Яценко ставить на підтвердження. Отже, хто підтримує комітет, прошу її проголосувати. Поправка 98 – на підтвердження. Прошу голосувати. Прошу підтримати.

«За» – 115.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 101 – на підтвердження. Комітет її врахував частково і просить зал підтримати. Ставиться на підтвердження поправка 101. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Колеги, всі автори правок виступили – так? Усі виступили. Ми можемо переходити до прийняття рішення, колеги. Прошу голів усіх фракцій запросити народних депутатів до залу. Зараз я надам заключне слово доповідачу.

Колеги, через 1 хвилину відбудеться голосування. Я переконливо прошу всіх зайти до залу. Це євроінтеграційний законопроект, колеги, і я дуже прошу всіх проявити високий рівень дисципліни. Голови фракцій, запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, Геннадію Кривошею, 2 хвилини.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Шановні колеги, я хотів би ще раз усім подякувати за те, що ви знаходитесь тут, це важливий для нашої країни законопроект. Одним із основних завдань, яке ми вбачаємо перед Україною, є підписання в перспективі угоди АККА для того, щоб наші сертифікати, тобто наше виробництво визнавалося в Європі і взагалі у світі. Це буде досить серйозний акцент, незалежно від якихось політичних моментів, для українських товаровиробників. Прийняття даного законопроекту взагалі є однією із основних умов плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Але так чи інакше, на сьогодні це позитивно вплине на наших товаровиробників.

Наведу лише один приклад – українське виробництво дверей. Вартість сертифікації цього виробництва у нас, в Україні, становить 15-20 тисяч гривень, в Європі – 5-7 тисяч євро. Це досить велика різниця. Якщо ми підемо вперед і підпишемо угоду АККА, у більш ніж 30 країнах світу наш товаровиробник з українським сертифікатом, який він отримає тут, зможе спокійно продавати свою продукцію. Це і піднімає товаровиробництво у нас, в Україні, а відповідно створює додаткові робочі місця і кращий товарооборот, і покращує відносини з Європою. Тому велике прохання зорганізуватися і проголосувати за даний законопроект. І, якщо можна, повернутися до поправок 98 і 101, які не були підтримані залом.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Дякую.

Отже, колеги, ми переходимо до прийняття рішення. Дуже прошу всіх зайняти робочі місця. Колеги, переконливо прошу всіх повернутися до залу, це євроінтеграційний законопроект, який є вкрай важливим для виконання нашої Дорожньої карти законодавчого забезпечення виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Тому я прошу всіх подивитися, кого немає поруч і запросити до залу, та приготуватися до голосування.

Спочатку я поставлю пропозицію про повернення до поправок, а потім вже сам законопроект. Отже, прошу всіх взяти участь у голосуванні. Колеги, кожен голос буде мати значення, поверніться, будь ласка.

Отже, перше – за пропозицією доповідача, ставиться на голосування пропозиція повернутися до поправок 98 і 101. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Підтримуємо. За повернення до поправок.

«За» – 171.

Рішення не прийнято.

Не повернулися.

Тепер я ставлю на голосування законопроект без цих поправок. Колеги, заходьте, а не виходьте із залу. Будь ласка, займіть робочі місця.

Отже, ставиться на голосування проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» (№ 6235) в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками. Колеги, прошу всіх взяти участь у голосуванні. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Євроінтеграційний законопроект. Прошу всіх підтримати. Прошу голосувати. Голосуємо, колеги. Голосуємо!

Підтримуємо. Голосуємо, колеги.

«За» – 185.

Рішення не прийнято.

Колеги, я розумію, що голосів немає, через те, що дві поправки було введено. Колеги, заходьте до залу. Заходьте всі до залу, зараз я поставлю на повернення.

Будь ласка, Геннадію, 1 хвилина.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Дякую. Шановні колеги, я просив би ще раз сконцентруватися. Питання, які в нас виникають стосовно деяких пунктів... Я хотів би сказати, що в цьому законопроекті пункт, який стосується Служби безпеки – це технічна норма. Ми її опрацювали в нас у комітеті. Олександра Володимирівна не дасть збрехати, ми більше 2 років працювали над ним. Іде Сергій Кіраль, який є співавтором, він підтвердить це. Перший раз ми реєстрували цей законопроект, вона була в першому законопроекті (*Шум у залі*).

Ну, поставте... Якщо у вас є... Я зрозумів. Він є співавтором, він у нашому комітеті. Якщо ви хочете внести цю поправку... Я не хотів би, щоб ми завалили законопроект, досить важливий для нас, через одну поправку. Ми його опрацювали в комітеті.

Андрію Володимировичу, я прошу...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Порадьте, як сформулювати?

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Я пропоную ще раз... У вас є зауваження? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, у кого взагалі є якісь зауваження? По фракціях. Я бачу, що немає. Дякую. Лише у «Самопомочі» є. Ви не голосуєте? Ваша пропозиція? Будь ласка, Таню...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Колеги, обговорення завершено. Моє прохання: підійдіть до доповідача, він озвучить.

**ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ.** *(Не чути).*

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Я веду засідання, а не доповідач.

Отже, колеги, ви можете сформулювати поправку? Можете сформулювати? Ні? *(Шум у залі).*

Колеги, я зараз поставлю на повернення. Ставиться на голосування пропозиція повернутися до законопроекту № 6235. Прошу проголосувати. Прошу підтримати, за повернення. Прошу голосувати, колеги. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 171.

Рішення не прийнято.

Ще менше голосів.

Колеги, тоді я... Якщо голова підкомітету комітету не внесе іншої пропозиції, я поставлю на повторне друге читання, щоб ми не втратили законопроект. Ви зможете під час обговорення в комітеті доопрацювати.

Отже, колеги, зараз я поставлю на повторне друге читання. Так? Будь ласка, озвучте пропозицію, я поставлю разом з нею.

Будь ласка, Геннадію. І заходьте до залу. Не виходьте, колеги.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Шановні колеги, фракція «Самопоміч» пропонує вилучити норму, яка стосується змін до Закону України «Про Службу безпеки України». Там одна зміна і одна стаття. Таню, яка стаття? Пункт 19 статті 24. Там лише одна зміна, яка стосується цього закону. Я просто вважаю, що немає сенсу провалювати законопроект...

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Отже, увага, колеги. Я ставлю з поправкою, яку озвучив Геннадій.

**КРИВОШЕЯ Г.Г.** Ми не готові голосувати.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Я ставлю. Колеги, хто за те, щоб повернутися до розгляду законопроекту з поправкою, яку озвучив з трибуни

Геннадій Кривошея. Чуєте мене, так? З цією поправкою. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Підтримуємо.

«За» – 173.

Рішення не прийнято.

Отже, в комітет на доопрацювання. Це об'єднає зал. Будь ласка, давайте об'єднаємося – в комітет на повторне друге читання. Колеги, будь ласка, приготуйтеся до голосування, зайдіть до залу. Це компромісна позиція, щоб ми не втратили законопроект. Прошу всіх підтримати.

Отже, ставиться на голосування пропозиція про направлення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо технічних регламентів та оцінки відповідності» (№ 6235) в комітет для підготовки на повторне друге читання. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо! Підтримуємо, колеги. Підтримуємо всі злагоджено. Голосуємо. Це компромісна позиція, підтримайте її.

«За» – 189.

Рішення не прийнято.

І остання пропозиція – повернути суб'єкту... Ні, вже не можна повернути суб'єкту законодавчої ініціативи, колеги.

Колеги! Геннадію, давайте ще раз спробуємо повернутися. Колеги, я ще раз поставлю на повернення.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 50, «Народний фронт» – 60, «Опозиційний блок» – 15, «Самопоміч» – 15, Радикальна партія Олега Ляшка – 10, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 5.

Геннадію! Ні, обговорення завершено.

Отже, я заключний раз ставлю пропозицію про повернення до розгляду законопроекту № 6235. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 193.

Рішення не прийнято.

Колеги, в мене немає іншої опції як оголосити, що законопроект № 6235 відхилено. Відхилено, колеги.

Колеги, до президії надійшло дві заяви. Я перепитаю. Колеги, увага! Одна з них – від «Блоку Петра Порошенка» і «Волі народу». Тільки виступ, без перерви? Тільки виступ. Прийнято. Друга – від «Опозиційного блоку» і «Партії «Відродження». Колеги, тільки виступ? Тільки виступ. Зафіксували.

Отже, два виступи по 3 хвилини, і ми переходимо до розгляду законопроекту про мову. Розпочнемо розгляд, я маю на увазі. Зараз, відповідно до Регламенту, я маю дати час для виступів. Тільки виступи, це я вже озвучив.

Першим запрошую до слова від фракції «Блок Петра Порошенка» і депутатської групи «Воля народу» голову фракції «Блок Петра Порошенка» Артура Герасимова. Будь ласка.

**ГЕРАСИМОВ А.В.** Шановний пане Голово! Шановні колеги! Представники засобів масової інформації! Шановні українці! Декілька днів тому всі ми бачили, як було викрито тіньові штаби виборчої піраміди Юлії Володимирівни Тимошенко. І що найцікавіше, у них були знайдені російські куратори.

Сьогодні ми всі бачили, як політична сила Юлії Тимошенко, її представники істерично волали про необхідність дотримання законності, робили гучні заяви про розкрадання і необхідність негайного притягнення всіх винних до відповідальності. Так от, всі ці заяви – це звичні для Юлії Тимошенко і членів її команди маніпуляції, обман і бажання сподобатися виборцям, а насправді її політична сила активно масово скуповує голоси виборців.

Представники «Батьківщини» вимагали створення тимчасової слідчої комісії, яка розслідувала б зловживання, про які йдеться в опублікованих матеріалах журналістських розслідувань. Так от, шановні колеги, сьогодні ЗМІ опублікували матеріали журналістського розслідування під назвою «Піраміда Тимошенко»: на одну область на голоси виділили мільярд гривень». У матеріалі йдеться про те, що правоохоронні органи знайшли «бюджет піраміди», який містив списки витрат як на агітаторів, так і на скуповування голосів виборців. Як зазначають журналісти, «піраміда» підкупу виборців Юлії Тимошенко може обійтися щонайменше в кілька мільярдів гривень.



Ще більшу тривогу викликає розслідування журналістів про непрозоре фінансування виборчого фонду Юлії Тимошенко. Є обґрунтовані підозри, що це має ознаки відмивання коштів, здобутих злочинним шляхом, і незаконного збагачення. Де ж вона їх вкрала? Також виникає підозра, що це російські гроші. Ми сподіваємося, що всі засоби масової інформації, які у вівторок передрукували перше розслідування журналістів щодо «Укроборонпрому», не обійдуть увагою сьогоднішню інформацію.

Невідомі кошти з невідомих джерел (*Шум у залі*), замасковані під внески невідомих людей, не повинні призвести до фальсифікацій. Тому ми вимагаємо негайного створення тимчасової слідчої комісії (*Шум у залі*) для перевірки фактів підкупу виборців у виборчій «піраміді» Тимошенко та за підозрою у відмиванні коштів, здобутих злочинним шляхом, через її виборчий фонд.

Також ми закликаємо Юлію Володимирівну Тимошенко скласти депутатський мандат на час розслідування.

Дякую за увагу (*Оплески*).

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від фракції «Опозиційний блок» і депутатської групи «Партія «Відродження» до слова...

Добре, 1 хвилина – репліка, і потім надам слово. Будь ласка.

**СОБОЛЄВ С.В.,** член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Коли вчергове ця особа, яка зробила все можливе, щоб російські війська зайшли сюди на чолі з Гіркиним, його помічником (вдумайтеся в це, помічником народного депутата України) Безлером, який безпосередньо керував усіма операціями на сході України, дозволяє собі розказувати про російські гроші... Скажіть Порошенку спочатку не сплачувати до бюджету Російської Федерації жодної копійки (*Шум у залі*). І тоді, коли він подасть у відставку як Президент, він буде мати моральне право принаймні не сісти на лаву підсудних. Це вам порада, вам і вашій політичній силі.

Дякую.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Від фракції «Опозиційний блок» і депутатської групи «Партія «Відродження» до слова запрошується Вілкул. Будь ласка, 3 хвилини.

**ВІЛКУЛ О.Ю.,** член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Шановні народні депутати! Уже багато разів у цьому залі ми зверталися до коаліції і пропонували припинити розколювати суспільство та зняти з порядку денного так званий мовний законопроект. Більше того, ми зібрали на підтримку нашої ініціативи більш ніж мільйон підписів, більше мільйона українців підтримали нашу ініціативу, яка відстоює право людей розмовляти та навчатися рідною мовою.

**ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ.** Ганьба! Ганьба! Ганьба!

**ВІЛКУЛ О.Ю.** Насправді поява цього мовного законопроекту пов'язана з тим, що у Петра Порошенка є свій томос, а спікер Андрій Парубій вирішив зробити собі такого маленького «томосика» і тому протискує сьогодні цей законопроект про мову. Його суть: заборонити мільйонам українців розмовляти рідною мовою. І ми знаємо, що це була умова Андрія Парубія, щодо присутності на з'їзді Петра Порошенка та його підтримки, тому ви отримали команду голосувати за цей ганебний законопроект.

Але ми знаємо, що у багатьох фракціях є велика кількість розумних народних депутатів, які усвідомлюють, що це маячня, які розуміють, що це розколює суспільство.

У цьому законопроекті є термін «публічне приниження української мови». І ви робите спробу прирівняти це до публічної наруги над державними символами України, такими як прапор, герб і гімн, але що таке приниження, не прописується. Якщо ми між собою спілкуємося російською чи угорською мовами – це приниження чи ні? Якщо продавець у магазині відповів російською мовою пенсіонеру – це приниження чи ні? Це в законопроекті не прописано. І хто це буде вирішувати – Парубій чи такі як він? Це перше.

Друге. Спроби надання офіційного статусу та впровадження регіональних мов взагалі прирівнюються до дій, спрямованих на насильницьку зміну та повалення конституційного ладу. Очевидна маячня. Тобто за реалізацію норм Європейської хартії регіональних мов або мов меншин – 10 років в'язниці. Що ви робите? І ця маячня в європейській країні в ХХІ сторіччі.

Ми будемо захищати право людей говорити рідною мовою. Не ведіть нас у середньовіччя. Не запроваджуйте принципи, які останній раз було запроваджено в нацистській Німеччині в 30-х роках. Не голосуйте за цей ганебний законопроект. Прислухайтеся до здорового глузду. Звертаюся до вас, провладні депутати.

Дякую.

А підписи ми зараз передамо спікеру.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Заберіть їх зараз, так.

Шановні колеги, багато разів згадували мене, тому я відповім. Справді, я все життя робив усе можливе для того, щоб прийняти закон про мову. Я нагадаю, не так давно це було, коли мені доводилося протистояти закону Колесніченка – Ківалова. Але я впевнений, що тоді весь український народ підтримував позицію, яку сьогодні ми можемо почати реалізовувати. Тому що проект Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» – це фундаментальна основа буття держави і нації. І недаремно вони так біснуються, тому що тим законом ми б'ємо в саму серцевину «руського мира», б'ємо в саме серце «руського мира», який хотів знищити Україну.

Колеги, особливо в обставинах боротьби за Україну, за незалежність, мова набуває першочергового безпекового значення. Це питання не тільки ідентичності, це питання не тільки історії, це питання також і безпеки, української національної безпеки. І ми не дозволимо збити нас з нашого шляху, не дозволимо звести нас на манівці. Нас ніхто не зупинить на шляху до утвердження Української держави і українського майбутнього.

Оголошую про перехід до розгляду проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» ([№ 5670-д](#)). Наголошую, у нас є окремий закон про мови національних меншин. А це законопроект про захист української мови, яка знищувалася валуєвськими циркулярами, емськими указами, яка знищувалася Радянським Союзом. І ми маємо історичний шанс, друзі, ми всі маємо історичний шанс повернути справедливість, на яку сотні років чекали українці.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича, і оголошую, що я продовжую засідання на 15 хвилин. Оскільки законопроект масштабний, я надам голові комітету 15 хвилин для доповіді. Будь ласка, пане Миколо.

**КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л.**, *голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Дякую. Шановні колеги, коротко спростую декілька фейків, які тут розповсюджувалися, перш ніж почати, щоби всі розуміли, що в законопроекті немає жодного кримінального переслідування за жодні діяння. Розповіді про 10 років тюрем – це те, що безграмотним людям розказують безграмотні депутати, в законопроекті немає нічого подібного. А те, що мова є державним символом, вирішив Конституційний Суд України в 1999 році (*Оплески*).

Тепер безпосередньо переходимо до справді історичного моменту. Тому що, як ви знаєте, ми мали Закон «Про мови в Українській РСР» від 28 жовтня 1989 року. Саме з закону про мови ми розпочали будувати незалежну Українську державу. Саме з цим законом виходили українські студенти на голодування, потім виходили українці під час першого Майдану, другого. Захищаючи цей закон, люди виходили на Мовний майдан. Бажаючи прийняття цього закону, українські воїни захищають зараз українську землю. Адже, згідно з дослідженнями Центру Разумкова, 85 відсотків українців вважає українську мову рідною.

На жаль, цей закон було скасовано Конституційним Судом після того, як його фактично сплундрував так званий закон Колесніченка – Ківалова. Ми єдина країна в нашому регіоні, яка на сьогодні не має

закону про захист державної мови. Такий закон має Польща і тому вона не говорить російською чи німецькою, хоча була колонією Росії та Німеччини (*Оплески*). Такий закон мають країни Балтії, Словаччина. Навіть Росія, яку тут так захищають люди, які виходили сюди, має такий закон.

Вони не хочуть його прийняття, бо сподіваються, що на парламентських виборах зможуть взяти реванш, зможуть знищити здобутки Майдану, зможуть спаплюжити всі ті досягнення, яких ми в цьому залі домоглися, відродивши українську пісню, українське кіно, розпочавши будувати якісну Українську державу.

Закон, безумовно, нікого не розділяє, закон об'єднує суспільство. Він задовольняє потреби мільйонів українців на сході, які насильно русифіковувалися, а зараз хочуть вивчати українську мову, які люблять свою мову, які просять нас прийняти такий закон (*Оплески*). Він жодним чином не обмежує права національних меншин, оскільки в законопроекті сказано, що протягом 6 місяців уряд внесе проект закону про захист мов національних меншин.

Мене глибоко обурило виступ представників «Опозиційного блоку», які допускали тут, що можна розділяти українців, угорців, росіян за мовним принципом. Ми живемо в демократичній країні і ніколи не дозволимо таким маріонеткам окупантів ображати будь-яких наших співгромадян, незалежно від того, якою мовою вони спілкуються (*Оплески*).

Шановний пане Голово, коротко хочу озвучити зараз деякі факти. Комітет з питань культури і духовності на засіданні 19 грудня 2018 року розглянув проект Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (№ 5670-д), прийнятий Верховною Радою України в першому читанні 4 жовтня 2018 року.

Хочу принагідно подякувати, крім своїх колег із «Народного фронту», фракції «Блок Петра Порошенка», фракції «Самопоміч», яка доклалася до роботи над цим законопроектом, «Батьківщині», «Волі народу», «Партії «Відродження», депутатам усіх фракцій, усім демократичним народним депутатам, які стали співавторами цього законопроекту, які спільно з нами працювали в комітеті разом з Міністерством культури, з громадськістю, громадськими організаціями. Дякую всім, хто присутній в цьому залі.

До законопроекту було подано 2082 поправки народних депутатів, 1233 поправки було відхилено, інші – враховано повністю, частково або в редакції комітету.

За результатами розгляду комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 5670-д у другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом з техніко-юридичними правками Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради.

Шановний пане Голово, я прошу вас продовжити вечірнє пленарне засідання на 15 хвилин... Так, дякую. Пан Голова каже, що він продовжив. Тоді...

Ви знаєте, ми бачили дуже багато фільмів, які розказують, що нібито олігархи хочуть розколоти суспільство. Насправді, олігархи роблять все, щоб цей закон не було прийнято. «Олігархів», які підтримують цей закон, ви побачите зараз в невеличкому фільмі, який підготували ініціатори цього законопроекту: «олігарха» Малковича, «олігарха» Забужко, «олігарха» Портнікова, «олігарха» кримського татарина Ахтема Сеїтаблаєва і багатьох інших чесних громадян України, які розуміють, у чому наша відповідальність перед нашими дітьми і перед майбутніми поколіннями, які розуміють, що без прийняття такого закону, зараз, до президентських виборів, ми втратимо величезний шанс і ризикуємо отримати реванш тих негідників і колонізаторів, які намагалися прийти сюди, до цієї трибуни.

Шановний пане Голово, прошу показати цей короткий фільм.

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Прошу увімкнути фільм на моніторах.

*(Трансляція відеозапису).*

**КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л.** Шановні друзі, я маю ще таблиці, маю презентації, але ми лише розпочинаємо розгляд законопроекту, тому у нас буде змога обговорити поправки. Принагідно ще раз хочу спростувати поширені тут фейки.

Законопроект надійно захищає статус української мови як державної, але не регулює приватне спілкування, мови релігійних обрядів, не створюються жодні мовні поліції чи інспектори, не передбачається жодна кримінальна відповідальність. Використання інших мов

теж не обмежується, лише захищається українська мова, а застосування мов меншин, кримськотатарської мови, буде регулюватися іншим законом (і про це чітко сказано в статті 2), який має розробити і внести до Верховної Ради Кабінет Міністрів України протягом 6 місяців.

Не треба буде всім громадянам здавати якісь іспити. Буде створено сертифікаційний центр, який працюватиме над створенням мовних стандартів. Іспити мають складати ті державні службовці, які досі, на жаль, мовою не володіють і не можуть довести, що вони цю мову знають чи вивчали.

Отже, лише створюється Національна комісія зі стандартів державної мови, про яку я сказав, і запроваджується посада Уповноваженого із захисту державної мови. Завдання Уповноваженого із захисту державної мови – слідкувати за тими органами, які вже існують: Товариством захисту прав споживачів, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, іншими регулюючими органами. Уповноважений буде мати право робити приписи, якщо вони не виконуватимуть норм закону про мову, так, як зараз НАЗК робить приписи міністерствам і відомствам.

Разом з тим, завдяки цьому закону в Україні, і на заході, і на сході, люди, які отримують спеціальну освіту у відповідних центрах, зможуть вільно відновити володіння державною мовою. Люди старшого віку будуть володіти нею на одному рівні зі своїми дітьми, які вже зараз у школах і на Донеччині, і на Луганщині, і в Одесі, добровільно навчаються в школах, де викладання ведеться українською мовою, це понад 80 відсотків.

Сподіваюся, що ми проведемо цю цікаву і якісну роботу, і починаємо працювати. Слава Україні!

**ГОЛОВУЮЧИЙ.** Героям слава!

Колеги, наступного тижня ми зможемо, розглядаючи поправки, спростувати всі міфи, які намагаються повісити на цей законопроект, провести велику роз'яснювальну роботу, переконуючи і суспільство, і наших колег у важливості і фундаментальності проекту Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Я впевнений, що наступного пленарного тижня ми не будемо вести

політичні дебати, а говоритимемо про вічне, про Україну і про наше майбутнє. І я вітаю вас з початком розгляду цього законопроекту.

Сьогодні був важливий день. Надзвичайно важливі законопроекти, які були прийняті, продемонстрували: український парламент працює в найважчі, в найгостріші часи виборчих перегонів, український парламент є осередком стабільності і роботи. Вітаю всіх з цим!

Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Вітаю, колеги!